

Схвалено

педрада № 2 від 30.08.2023

Затверджено

директор Софія БІЧКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ЛИЦЕЙ №35»
КАМ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему оцінювання здобувачів освіти (далі – Положення) в Комунальному закладі «Лицей №35» Кам'янської міської ради встановлює вимоги до системи оцінювання здобувачів освіти, а саме: наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень; застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та корегування результатів навчання кожного здобувача освіти; спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

1.2. Положення розроблено на основі Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17) та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказами Міністерством освіти і науки України: від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»; від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»; від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі»; від 27.08.2019 №1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу»; від 16.09.2020 №1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи».

1.3. Метою даного Положення є впровадження змін у підходах до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, викликаних реформуванням загальної середньої освіти: по-перше, формування ключових компетентностей учнів, тобто компетентнісний підхід; по-друге, врахування рівня їхніх навчальних досягнень – позитивний підхід.

1.4. Дія Положення поширюється на здобувачів освіти та педагогічний колектив гімназії.

1.5. Це Положення є обов'язковим до виконання педагогічним колективом та здобувачами освіти гімназії.

1.6. Положення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Лицею.

2. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА ТА ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1. Компетентнісний підхід до навчання та оцінювання

Ліцей регулярно контролює й оцінює показники, пов'язані з внутрішнім забезпеченням якості загальної середньої освіти, використовуючи системи контролю, що дозволяє оцінювати якість надання послуг у сфері освіти та їх відповідність встановленим вимогам. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Компетентнісний підхід передбачає оцінювання не лише обсягу навчальних досягнень, а й того, як учні використовують знання, щоб розв'язувати прикладні завдання:

- розв'язання проблем і прийняття рішень;
- розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
- оцінювання умінь, які визначають здатність працювати у команді;
- уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціалізації та працевлаштування і які здатні забезпечити випускнику гімназії особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

Ключова компетентність

Ціннісні ставлення та практичні здатності

Спілкування державною і рідною мовами

Ціннісне ставлення:

- усвідомлення ролі державної та рідної мови як механізму національної і етнічної самоідентифікації, збереження світового мовного різноманіття, способу збереження культурних традицій і стратегій, аудіо- та візуалізацію культурного різноманіття свого народу;
- любов до української мови;
- усвідомлення ролі української мови в особистому житті, а також у житті нації і держави;
- спілкування українською мовою в гімназії та поза гімназією.

Практична здатність:

- розуміти українську мову;
- спілкуватися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях та дотримуватися мовного етикету;
- застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування;
- формулювати чітко думки, дискутувати, наводити аргументи, відстоювати власну думку;
- уміти правильно використовувати термінологічний апарат, спілкуватися в процесі навчально-пізнавальної діяльності, а саме: розв'язувати конфлікти за допомогою спілкування; популяризувати ідеї гуманізму, добра та краси; протистояти засміченості мови, лайливим словам

Спілкування іноземними мовами

Ціннісне ставлення:

- усвідомлення ролі іноземної мови як механізму глобалізації, як запоруки зручності самореалізації в умовах закордоння;
- ціннісне ставлення до культурних надбань різних народів, соціальної рівності;
- позитивне сприйняття інакшості та інтерес до культурних відмінностей;
- толерантне ставлення до представників різних народів і культур;
- запобігання проявам ксенофобії, нетерпимості і расизму

Практична здатність:

- готовність прийняти представників інших культур такими, якими вони є;
- знати і за потреби спілкуватися мовами інших народів;
- володіти навичками міжкультурної взаємодії;
- запобігати міжетнічним і міжкультурним конфліктам;
- уміти розв'язувати конфліктні ситуації та знаходити компроміси

Математична компетентність

Ціннісне ставлення:

- усвідомлення важливості математичного мислення та математичних знань у життєдіяльності людини;
- розуміння цілісної картини світу, закономірності розвитку суспільства, людських відносин, небезпек у застосуванні маніпулятивних технологій;
- дотримання логіки і послідовності у мисленні та діях

Практична здатність:

- розвивати критичне мислення;
- аналізувати, систематизувати і синтезувати інформацію;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- виокремлювати головні та другорядні цілі, ризиковані життєві ситуації й обрати шляхи їх вирішення

Компетентності у природничих науках і технологіях

Ціннісне ставлення:

- розширення і поглиблення знань про природу, сферу людських відносин та про себе;
- критичне оцінювання результатів людської діяльності у природному середовищі *Практична здатність:*

- бути готовим до саморозвитку і опанування сучасних технологій;
- використовувати сучасні технології у своїй діяльності;
- брати участь у дослідницькій і проєктній діяльності

Інформаційно-цифрова компетентність

Ціннісне ставлення:

- здійснення пошукової діяльності та виконання задач за алгоритмом;
- уміння працювати з різними Інтернет-ресурсами;
- розпізнавання достовірних і недостовірних джерел інформації;
- протистояння Інтернет-агресії, Інтернет-булінгу тощо

Практична здатність:

- уміти використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах (зокрема за допомогою інформаційно-комунікативних технологій), критично мислити в процесі збору та обробки інформації;
- дотримуватися етикету під час роботи в соціальних мережах;
- критично відбирати Інтернет інформацію;
- дотримуватися правил безпеки в Інтернет мережі, протистояти інтернет-ризикам та маніпулятивним технологіям у ЗМІ та рекламі, соціальних мережах, комп'ютерних іграх

Уміння вчитися впродовж життя

Ціннісне ставлення:

- визначення мети та цілі власного життя і діяльності, планування й організація життя;
- визначення близьких, середніх і далеких перспектив, розроблення стратегії життя;
- уміння працювати самостійно і в команді;
- користування різними джерелами інформації;
- розширення знань сфери, власного уявлення про життя;
- застосування різних поведінкових і комунікативних стратегій відповідно до мети діяльності та конкретної ситуації *Практична здатність:*

- уміти моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, корегувати й оцінювати результати освітньої діяльності;
- прагнути оволодівати новими знаннями та навичками;
- готовність удосконалювати свої моральні, морально-вольові якості та навички поведінки впродовж життя;

- розуміти необхідність постійного самовдосконалення

Ініціативність і підприємливість

Ціннісне ставлення:

- аналізування життєвих ситуацій;
- презентація власної ідеї та ініціативи;
- формулювання власних пропозицій, рішень;
- виявлення лідерських якостей;
- усвідомлення ціннісного змісту грошей, праці і рівності прав людей, праці батьків;
- засудження споживацького способу життя та трудової експлуатації дітей

Практична здатність:

- готовність брати відповідальність за себе та інших;
- розвивати моральні якості для успішної професійної кар'єри;
- брати участь у шкільних заходах, волонтерській діяльності, у трудових десантах і благодійних акціях

Соціальна та громадянська компетентності

Ціннісне ставлення:

- усвідомлення змісту понять «громадянин», «патріотизм», «військово-патріотичне виховання», «готовність до захисту Вітчизни» як важливих складників життєдіяльності людини.
- усвідомлення конституційного обов'язку щодо громадянських прав та захисту суверенітету і територіальної цілісності України;
- бажання брати участь у різних формах позакласної та позашкільної роботи військово-патріотичного спрямування;
- участь у шкільному самоврядуванні і в дитячих громадських об'єднаннях

Практична здатність:

- володіти навичками допомоги, самопомоги, захисту та виживання в складних умовах; – готовність захищати Батьківщину;
- дотримуватися конституційних норм, поважати державні символи, закони України;
- гуманно ставитися до інших людей, бути златорним до альтруїзму, співчуття, емпатії;
- цінувати і поважати свободу інших, право на вибір та власну думку;
- поважати гідність кожної людини

Обізнаність та самовираження у сфері культури

Ціннісне ставлення:

- ідентифікація себе як представника певної культури;
 - визначення ролі і місця української культури в загальноєвропейському і світовому контекстах;
 - використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях;
 - долучення до творчості, висловлювання власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувальновиражальні засоби
- Практична здатність:*

- цінувати культурні здобутки людства та виявляти інтерес до них;
- бути відкритим до культурного діалогу;
- виявляти потребу до творчої діяльності відповідно до власних здібностей і нахилів

Екологічна грамотність і здорове життя

Ціннісне ставлення:

- усвідомлення природи як джерела свідомості і духовності;
- усвідомлення людини як частини і результату еволюції природи;
- усвідомлення діяльності людини, її потреб як чинника руйнування довкілля;
- формування ставлення до природи як універсальної цінності;
- визнання за об'єктами природи права на існування незалежно від принесеної користі;
- усвідомлення значущості здорового способу життя, фізичної підготовки та фізичного розвитку для повноцінного життя людини

Практична здатність:

- уміти виокремлювати екологічний контекст будь-якого виду діяльності;
- формувати практичні навички екологічно безпечної поведінки (уміти обирати діяльність, що наносить найменшої шкоди природі);
- уміти застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутовій діяльності.

Ключові компетентності і наскрізні вміння (уміння читати і розуміти прочитане; уміння висловлювати думку усно і письмово; критичне мислення; здатність логічно обґрунтовувати позицію; виявляти ініціативу; творити; уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення; уміння конструктивно керувати емоціями; застосовувати емоційний інтелект; здатність співпрацювати в команді) – основа для успішної самореалізації здобувача освіти.

2.2. Основні функції оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень є:

– контролююча – визначає рівень досягнень кожного здобувача освіти, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

– навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають у здобувача освіти в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Якість знань має такі характеристики:

- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань – вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички – дії доведені до автоматизації.

в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних досягнень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одну одну. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

2.3. Види оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Основними видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці. Форми проведення видів контролю, їх кількість визначається навчальною програмою та календарно-тематичними планами вчителів.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію та узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; критеріями оцінювання.

Семестрова оцінка виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок. Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

2.4. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, запропоновані Міністерством освіти і науки України, є загальними і використовуються як основа, за допомогою якої вибудовується вся система оцінювання здобувачів освіти гімназії. Критерії оцінювання реалізуються в нормах оцінок, що встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

2.4.1. Початкова школа

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-х класів НУШ носить формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт- суб'єктних засадах.

Навчальні досягнення учнів 2-х класів НУШ підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню.

Для учнів 3-4-х класів застосовується формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове та річне оцінювання) і здійснюється за рівневою шкалою.

Формувальне оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 1 класу (листи МОН від 18.05.2018 №2.2-1250 та від 21.05.2018 №2.2-1255)

Формувальне оцінювання здобувачів освіти початкової школи має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання

відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у шкільних можливостях і здібностях.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти в гімназії. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 4-х класів

(додаток до наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи»)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять

	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частковопошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

2.4.2. Базова та старша школа *Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти базової та старшої школи*

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу. мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал. можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії

	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

При виконанні обов'язкового виду роботи кожний учитель має розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН України, та враховує: особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт); освітню програму гімназії; компетентнісний підхід до викладання предмету; організаційну форму проведення навчального заняття; умови роботи ліцею та особливості щодо вікових категорій здобувачів освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з кожного предмета даються (Додатки 1-16).

2.4.3. Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання щоденного особистісного поступу здобувача освіти, що дає змогу відстежувати рівень сформованих компет

тностей, навчальний досвід і відповідно корегувати освітній процес. Елементи формувального оцінювання здобувачів освіти базової та старшої школи впроваджуються в гімназії з метою врахування індивідуального поступу учня, відстеження не результату, а процесу його навчання і спрямовуються на індивідуальний прогрес кожного учня.

Ключові особливості формувального оцінювання в гімназії:

- аналіз особистісного поступу кожного учня;
- вербальне оцінювання;
- навчальні досягнення різних учнів не порівнюють між собою;
- увага лише на позитивній динаміці навчальних досягнень;
- зрозумілі для учнів критерії оцінювання;
- формування в учнів навичок самостійно оцінювати власний прогрес;
- систематичний зворотний зв'язок з учнями;
- розроблена індивідуальна траєкторія розвитку кожного учня.

Ліцей забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти. Самооцінювання та взаємооцінювання – частини формувального оцінювання, що підвищують мотивацію, відповідальність учнів за власну діяльність та ефективність навчання. Самооцінювання формує і розвиває пізнавальну самостійність і творчу активність здобувачів освіти. Взаємооцінювання спрямоване визначити сильні та слабкі сторони робіт інших і так аналізувати власний прогрес.

Правила формування в учнів навичок самооцінювання:

- самооцінювання учень здійснює перш ніж його оцінить учитель;
- учень оцінює себе згідно із загальними критеріями оцінювання навчальної діяльності;
- ефективність самооцінювання підвищується за допомогою різноманітних форм самооцінювання: картки, листи самооцінювання, щоденники досягнень, портфоліо тощо;
- учитель та учень порівнюють результати оцінювання та визначають програму діяльності на наступний етап навчання.

Правила формування в учнів навичок взаємооцінювання:

- навчити учнів давати коректні поради під час процесу взаємооцінювання;
- не протиставляти учнів одне одному;

	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

При виконанні обов'язкового виду роботи кожний учитель має розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН України, та враховує: особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт); освітню програму гімназії; компетентнісний підхід до викладання предмету; організаційну форму проведення навчального заняття; умови роботи гімназії та особливості щодо вікових категорій здобувачів освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з кожного предмета даються (Додатки 1-16).

2.4.3. Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання щоденного особистісного поступу здобувача освіти, що дає змогу відстежувати рівень сформованих компете

тностей, навчальний досвід і відповідно корегувати освітній процес. Елементи формувального оцінювання здобувачів освіти базової та старшої школи впроваджуються в гімназії з метою врахування індивідуального поступу учня, відстеження не результату, а процесу його навчання і спрямовуються на індивідуальний прогрес кожного учня.

Ключові особливості формувального оцінювання в гімназії:

- аналіз особистісного поступу кожного учня;
- вербальне оцінювання;
- навчальні досягнення різних учнів не порівнюють між собою;
- увага лише на позитивній динаміці навчальних досягнень;
- зрозумілі для учнів критерії оцінювання;
- формування в учнів навичок самостійно оцінювати власний прогрес;
- систематичний зворотний зв'язок з учнями;
- розроблена індивідуальна траєкторія розвитку кожного учня.

Ліцей забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти. Самооцінювання та взаємооцінювання – частини формувального оцінювання, що підвищують мотивацію, відповідальність учнів за власну діяльність та ефективність навчання. Самооцінювання формує і розвиває пізнавальну самостійність і творчу активність здобувачів освіти. Взаємооцінювання спрямоване визначати сильні та слабкі сторони робіт інших і так аналізувати власний прогрес.

Правила формування в учнів навичок самооцінювання:

- самооцінювання учень здійснює перш ніж його оцінить учитель;
- учень оцінює себе згідно із загальними критеріями оцінювання навчальної діяльності;

- ефективність самооцінювання підвищується за допомогою різноманітних форм самооцінювання: картки, листи самооцінювання, щоденники досягнень, портфолію тощо;

- учитель та учень порівнюють результати оцінювання та визначають програму діяльності на наступний етап навчання.

Правила формування в учнів навичок взаємооцінювання:

- навчити учнів давати коректні поради під час процесу взаємооцінювання;
- не протиставляти учнів одне одному;

- наголошувати, що оцінювати слід не особистість, а вчинок, ситуацію чи роботу;

- пояснювати, що взаємооцінювання має подвійний ефект: і той учень, який оцінює, і той, кого оцінюють, вчаться бачити й усвідомлювати власні помилки.

Навички самооцінювання і взаємооцінювання формують усвідомлену відповідальність за власну діяльність. Відтак для учня пріоритетним стає не зовнішній, а внутрішній контроль.

Основні вимоги до критеріїв формувального оцінювання навчальних досягнень – об'єктивність, чіткість і зрозумілість для учнів і батьків, тому до їх розроблення поступово долучаються і здобувачі освіти.

2.5. Вимоги до системи оцінювання здобувачів освіти в Ліцеї

Система оцінювання здобувачів освіти в Ліцеї:

- є прозорою та передбачає інформування здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року та окремо за різними видами навчальної діяльності;

- має у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;

- дозволяє досягати та перевищувати ці результати;

- заохочує здобувачів освіти апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;

- розвиває в здобувачів освіти впевненість у своїх здібностях і можливостях;

- використовує самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності;

- відстежує засобами формувального оцінювання особистісний поступ здобувачів освіти, формує у них позитивну самооцінку, відзначає досягнення, підтримує бажання навчатися, запобігає побоюванням помилитися;

- контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, визначення особистих результатів не передбачає порівняння із досягненнями інших.

2.6. Відповідальність здобувачів освіти за результат навчання

Заклад сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання. Учителі сприяють умотивованості учнів як рушійній силі, щ

спонукає людину удосконалюватися впродовж життя. З метою формування відповідального ставлення учнів до навчання в ліцеї

- активно впроваджується ідея педагогіки партнерства – спонукання учнів бути активними учасниками освітнього процесу, залучення їх до співпраці через органи учнівського самоврядування;
- освітній процес зосереджується на тому, щоб учні оволодівали ключовими компетентностями;
- до учнів висуваються посильні вимоги з поступовим підвищенням рівня складності завдань та підкреслюються їхні досягнення;
- забезпечується систематичний зворотний зв'язок з учнями;
- надаються конструктивні коректні відгуки на роботу учнів;
- не порівнюють учнів між собою, порівнюють нові досягнення учня з його попередніми здобутками;
- здобувачам освіти надається свобода вибору – від рівня навчальних досягнень до напрямів навчальної діяльності.

2.7. Інформування здобувачів освіти про результати навчання

Результати навчання – узагальнені дані щодо успішності здобувачів освіти, які показав внутрішній моніторинг.

Інформування здобувачів освіти про їх навчальні досягнення щодо поточного та тематичного оцінювань здійснюється учителем-предметником безпосередньо після виставлення відповідних балів до класного журналу; щодо семестрового та річного оцінювання – класним керівником наприкінці семестру (року); щодо оцінювання з ДПА – класним керівником після виставлення результатів ДПА до класного журналу учителем-предметником.

Інформацію про навчальні досягнення здобувачів освіти класний керівник систематично доводить до відома батьків у зручний для всіх учасників освітнього процесу спосіб. Інформація про навчальні досягнення кожного здобувача освіти стосується тільки здобувача освіти та його батьків і носить виключно конфіденційний характер.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1. Мета моніторингу

Постійний внутрішній моніторинг результатів навчальних досягнень учнів – складова системи оцінювання здобувачів освіти. Мета моніторингу – виявити об'єктивний і раціональний підхід педагога до оцінювання навчальних досягнень учнів, простежити системність оцінювання учнів, динаміку їхніх навчальних досягнень і встановити відповідність результатів навчання визначеним цілям. Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти

- дає змогу виміряти якість функціонування системи оцінювання в гімназії;
- з'ясувати рівень реалізації компетентнісного підходу;
- удосконалити підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів, курсів;
- допомогти педагогу скорегувати освітній процес;
- визначити індивідуальну освітню траєкторію кожного учня.

Внутрішній моніторинг результатів навчальних досягнень учнів дає змогу порівнювати

- результати ДПА і підсумкового оцінювання вчителя з предмету, курсу;
- середній бал класів за підсумками семестрового і річного оцінювання;
- навчальні досягнення новоприбулих учнів із рівнем навчальних досягнень у попередніх навчальних закладах освіти;
- середній бал навчальних досягнень учнів із окремих предметів;
- результати підсумкового оцінювання між класами однієї паралелі.

3.2. Початкова школа

Моніторинг результатів навчання здобувачів освіти 1-2 класів НУШ здійснюється двічі на рік: проміжний (жовтень), який відображає характеристику особистих досягнень учнів, та підсумковий (травень) – оцінювання результатів навчання з усіх предметів для фіксування навчального поступу кожного учня.

Моніторинг результатів навчання здобувачів освіти 3-4 класів НУШ здійснюється двічі на рік: в кінці I семестру (грудень) і в кінці навчального року (травень). Моніторинг відображає характеристику особистих досягнень учнів та фіксування навчального поступу з усіх предметів.

Моніторинг рівня успішності здобувачів освіти початкової школи відображається у «Свідоцтві досягнень», де фіксується інформація про навчальний поступ учня протягом року з усіх предметів згідно з очікуваними результатами, визначеними освітньою програмою, та надаються рекомендації щодо подальшого навчання.

Результати успішності здобувачів освіти доводяться класними керівниками до відома батьків з дотриманням вимог академічної доброчесності. За бажанням батьки можуть залишити свій коментар у свідоцтві в графі «Побажання батьків (осіб, які їх замінюють)».

3.3. Базова та старша школа

Моніторинг результатів навчання здобувачів базової та старшої школи з усіх предметів здійснюється чотири рази на рік: за підсумками проміжної атестації (жовтень, березень); за підсумками успішності в I семестрі (грудень) та за підсумками успішності наприкінці навчального року (травень).

Результати успішності доводяться класними керівниками до відома здобувачів освіти та їх батьків з дотриманням вимог академічної доброчесності наприкінці чверті, семестру чи навчального року.

Моніторинг рівня успішності здобувачів освіти з наступним аналізом якості навчання здійснюється відповідно до нормативних документів ліцею.

Результати моніторингу систематично розглядають на засіданнях шкільних методичних об'єднань і педагогічній раді ліцею.

На основі результатів успішності та діагностики якості знань здобувачів освіти протягом навчального року забезпечується раціональне поєднання поточного освітнього процесу з індивідуальною корекційною роботою з тими учнями, які за підсумками проміжної атестації, семестрового та річного оцінювання мають лише 1-2 бали початкового, середнього або достатнього рівнів.

Протягом навчального року в ліцеї здійснюється диференційований підхід до організації навчальної діяльності з метою вдосконалення процесу навчання та підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти.

4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про систему оцінювання здобувачів освіти. Незнання або нерозуміння норм цього положення не звільняє від відповідальності за недотримання критеріїв, правил та процедури.

оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Ліцей забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

4.2. Положення про систему оцінювання здобувачів освіти схвалюється педагогічною радою.

4.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради Ліцею.